

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету педагогічної
освіти
Д. Д. Герцюк
« _____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Кваліфікація: Магістр освіти. Вчитель української мови і літератури.

Львів 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Калагурка Христина Іванівна, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 року

«30» серпня 2021 року

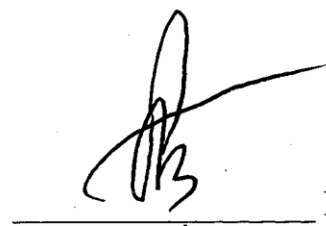
Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
(проф. Квас О. В.)
(прізвище та ініціали)


(підпис)

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

«31 » серпня 2021 року


(підпис)

Герцюк Д. Д.
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

“Майстерність педагогічної діяльності”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 1	<u>Напрямок</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	014 Середня освіта (Українська мова та література)	2021/22-й	
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 7,25	Освітній рівень: <i>Магістр</i>	<i>Лекції</i>	
		16 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
58 год.			
		Вид контролю: залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни "Майстерність педагогічної діяльності" є набуття студентами теоретичних знань й первинних практичних навичок ефективної організації освітнього процесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Майстерність педагогічної діяльності" є:

- ✓ засвоєння студентами теоретичних знань про правила, принципи, шляхи організації продуктивного освітнього середовища;
- ✓ формування практичних умінь і навичок педагогічної майстерності, а також мотивації щодо подальшого професійного вдосконалення і розвитку;
- ✓ застосуванні набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності під час проходження педагогічної практики.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує такі **програмні результати навчання**:

- застосовувати знання психології та педагогіки у роботі з учнями,
- демонструвати готовність до педагогічної діяльності в навчальних закладах,
- дотримуватись морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної чесності, професійного кодексу поведінки,
- демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Основи професійно-педагогічної діяльності.

Тема 1. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу.

Тема 2. Педагогічна техніка

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Спілкування як соціально-педагогічна проблема

Тема 3. Педагогічне спілкування як взаємодія.

Тема 4. Невербальна і вербальна комунікація.

Тема 5. Майстерність публічного виступу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Прикладні аспекти розвитку педагогічної майстерності у процесі професійно-педагогічної діяльності.

Тема 6. Конфлікти в освітньому просторі.

Тема 7. Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж

Тема 8. Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Тема 1. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу

Професійна майстерність (сутність, складові компоненти). Головні критерії майстерності педагога. Рівні оволодіння професійною майстерністю. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів педагогічної діяльності). Педагогічна взаємодія. Функції педагога. Головні професійні якості педагога. Педагогічні вміння вчителя. Суспільна значущість професії педагога. Рольовий репертуар.

Основна літератур: 1–3.

Рекомендована літератур: 2, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6.

Тема 2. Педагогічна техніка

Поняття про педагогічну техніку педагога, її структура. Культура педагогічного спілкування. Лексичне багатство педагога. Здатність педагога до саморегулювання. Використання прийомів саморегулювання. Шляхи вольового впливу на емоційну сферу особистості педагога, учня. Цільова установка педагога.

Основна літератур: 1–3.

Рекомендована літератур: 2, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6

Змістовий модуль 2. Спілкування як соціально-педагогічна проблема

Тема 3. Педагогічне спілкування як взаємодія

Педагогічне спілкування (сутність, функції, особливості, принципи, критерії). Педагогічна взаємодія (сутність, механізми розгортання педагогічної взаємодії, види та рівні діяльності суб'єктів). Рівні й стилі педагогічного спілкування. Стили педагогічного управління. Бар'єри в процесі спілкування педагога з вихованцями та моделі його поведінки. Структура педагогічного спілкування. Техніка спілкування, комунікативні вміння педагога, правила педагогічного спілкування. Етика і правила професійного спілкування онлайн.

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 5, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6 .

Тема 4. Невербальна і вербальна комунікація

Класифікація невербальних і вербальних засобів комунікації педагога. Міжособистісний простір у спілкуванні. Пластична техніка (пантоміміка) особистості вчителя. Мова жестів. Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей). Різновиди педагогічного мовлення. Техніка мовлення педагога. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи). Професійні особливості голосу педагога. Словесні дії педагога. Різновиди педагогічного мовлення. Дикція як чіткість вимови, шляхи її поліпшення.

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 2, 3, 5, 8, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6 .

Тема 5. Майстерність публічного виступу

Підготовка до публічного виступу як умова його результативності Переваги написання тексту виступу. Припципи підготовки до виступу. Архітектура публічного виступу (вступна частина, основна частина, заключна частина). Техніка та психотехніка під час публічного виступу. Типові помилки під час публічного виступу. Особливості привернення та утримання уваги слухачів.

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 2, 3, 5, 8, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6 .

Змістовий модуль 3. Прикладні аспекти оволодіння професійною майстерністю у процесі професійно-педагогічної діяльності

Тема 6. Конфлікти в освітньому просторі

Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях, їхня типологія, причини. Анатомія, структура, сфера, динаміка педагогічних конфліктів. Способи поведінки педагога у конфліктних ситуаціях, шляхи розв'язання конфлікту. Організація переговорів, медіації для розв'язання педагогічних конфліктів. Конфлікти у педагогічній взаємодії. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 2, 6, 7, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6 .

Тема 7. Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж .

Поняття лідерства. Типи лідерів. Класифікація лідерів за стилем поведінки. Загальні та специфічні якості особистості лідера. Тренінг для формування лідерських якостей. Педагогічна іміджологія. Типи, структура та функцій іміджу професіонала. Складові педагогічного іміджу. Професійний імідж вчителя середньоосвітнього навчального закладу (педагогічні умови створення іміджу професіонала, елементи побудови іміджу, аудіоімідж, візуальний імідж).

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 2, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6.

Тема 8. Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Сучасний урок: який він має бути? STEM-орієнтований підхід до навчання. Розвиток критичного мислення учнів на уроці української мови та літератури. Застосування інтерактивних методів навчання.

Основна література: 1–3.

Рекомендована література: 2, 9, 10.

Інтернет-джерела: 1–6.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					Усьо го	у тому числі				
Л		п	Лаб	інд	ср	л		п	Лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу.	11	2	2			7						
Педагогічна техніка	11	2	2			7						
Разом – зм модуль 1	22	4	4			14						
Змістовий модуль 2												
Педагогічне спілкування як взаємодія.	11	2	2			7						
Невербальна і вербальна комунікація у педагогічному процесі.	11	2	2			7						
Майстерність публічного виступу.	12	2	2			8						
Разом – зм модуль 2	34	6	6			22						
Змістовий модуль 3.												
Конфлікти в освітньому просторі.	11	2	2			7						
Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж	12	2	2			8						
Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.	11	2	2			7						
Разом – зм. модуль 3	34	6	6			22						
Усього годин	90	16	16									

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу.	2
2	Педагогічна техніка	2
3	Педагогічне спілкування як взаємодія.	2
4	Невербальна і вербальна комунікація.	2
5	Майстерність публічного виступу.	2
6	Конфлікти в освітньому просторі.	2
7	Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж.	2

8	Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.	2
	Разом	16

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу.	7
2	Педагогічна техніка	7
3	Педагогічне спілкування як взаємодія.	7
4	Невербальна і вербальна комунікація.	7
5	Майстерність публічного виступу.	8
6	Конфлікти в освітньому просторі.	7
7	Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж.	8
8	Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.	7
	Разом	58

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція, пояснення, бесіда, розповідь, ілюстрації, дискусії, вправи, стимулювання інтересу, самостійні роботи, проблемно-пошукове навчання, інтерактивні методи. Згадані методи можуть бути застосовані в он-лайн і оф-лайн форматах.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усне опитування, тестування, контроль виконання самостійних робіт.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Поточна успішність	ПМК1	Сам. роб	Усього
56	20	24	100

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні/самостійні тощо: на одному семінарському занятті студент максимально може отримати **7** балів; максимальна кількість балів за семінари **56** б.
- проекти: **24** б.

Проект №1 (Тема: *Презентація книги*) – **12** б.;

Індивідуальне завдання № 1 (*Майстерність педагогічної діяльності вчителя української мови та літератури: особистий погляд*) – **12** б.;

- модульний контроль – **20** б.

Підсумкова максимальна кількість балів **100** _____

Розподіл балів на семінарських заняттях

6-7 б. – активна участь студента на всіх етапах практично-семінарського заняття, виголошення доповіді, жвава змістовна підтримка фронтальної бесіди та дискусії, ефективне виконання практичної навчальної діяльності на всіх її етапах.

3-5 б. – участь студента в обговоренні однієї чи декількох проблем, активність у фронтальній бесіді чи дискусії, висловлення самостійних змістовних суджень, обізнаність зі змістом теоретичного матеріалу теми, виконання окремих елементів практичної навчальної діяльності

1-2 б. – фрагментарна участь у роботі аудиторії, відтворення готових знань, участь у певних видах пізнавальної діяльності, висловлення обґрунтованих суджень з апелюванням до особистого досвіду.

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).

Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролі (тестуванні). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат, який перевіряється за відповідними програмами; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		
0-51				<i>Незараховано</i>

9.Методичне забезпечення

- ♦ Методичні матеріали для семінарських занять з курсу «Майстерність педагогічної діяльності» для студентів філологічного факультету, 2021-2022.
- ♦ Силабус дисципліни «Майстерність педагогічної діяльності» для студентів філологічного факультету, 2021-2022.
- ♦ Підручники, посібники й інші види навчальної та науково-педагогічної літератури, зазначені у списку літератури;
- ♦ Нормативні документи, що регламентують освітню діяльність в Україні;
- ♦ Ілюстративні матеріали (комп'ютерні презентації; структурно-логічні схеми, узагальнюючі таблиці та інший роздатковий матеріал)

10. Рекомендована література

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
2. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. 608 с.

3. Педагогічна майстерність: підручник. За ред. І. Зязюна. К., 2004. 422 с.

Додаткова література:

1. *Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю.* Мовленнєва комунікація: підручник. К., 2004. 472 с.
2. *Азаров Ю.П.* Тайни педагогического мастерства: учеб. пособие. М., 2003. 432 с.
3. *Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І.* Комунікативні процеси у навчанні: навч.-метод. посібник. К., 2004. 334 с.
4. *Васянович Г.П.* Педагогічна етика. Львів, 2005. 344 с.
5. *Волкова Н.П.* Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. К., 2006. 276 с.
6. *Гірник А.М.* Основи конфліктології. К., 2010. 222 с.
7. *Грабовська С., Равчина Т.* Конфлікти без насильства. Львів, 2001. 276 с.
8. *Кушнір Р.О.* Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с.
9. *Отич О. М.* Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с.
10. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів: колективна монографія. К., 2015.
11. *Сагач Г.М.* Риторика: навч. посібник. К., 2000. 568 с.
12. *Синиця І.О.* Педагогічний такт і майстерність учителя. К., 1981. 319 с.
13. *Хоружа Л.Л.* Етичний розвиток педагога: навч. посібник. К., 2012. 208 с.

Інтернет-джерела:

1. Витоки педагогічної майстерності. <http://sources.pnpu.edu.ua/>
2. Заучу все для роботи. <http://journal.osnova.com.ua/>
3. Педагогічна майстерня. <http://journal.osnova.com.ua/>
4. Школа. <http://www.osvitaua.com/shop/red-pp/jl-pp/shj/>
5. Управління школою. <http://journal.osnova.com.ua/>

Інформаційні ресурси

- ◆ освітні сайти Інтернет;
- ◆ бібліотека кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Туган-Барановського, 7);
- ◆ наукова бібліотека імені Василя Стефаника (вул. Стефаника, 2);
- ◆ наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
- ◆ ресурсний центр інклюзивної освіти (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка);
- ◆ педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24).